vel administrãtibꝫ fauẽdo/seu ꝓtra inter-
dictũ supius eligẽdo, vel calũniosos in al-
legãdo metũ, etiã vltra ꝑdictas penas, cu-
iuscũq; gradus stat⁹ seu ꝑeminẽtie existãt
ecclesiastice vel mũdane: sic puniat vt vin-
dicte rigor trãseat ceteꝫ in exemplũ. ¶ Vt
aũt metus seu impssiõis molestia in electõ
ne pape eo formidulosi⁹ euitet, q̃ toti ꝓpia-
nitati lamẽtabilius eoꝝ incussio seu factõ
ppetret, vltra ꝑdicta spẽalit durim⁹ statuẽ
dũ, q̃ si q̃s hmõi metũ vel impssionem aut
violentiã electoribꝫ ipsis vel alicui eoꝝ in
electione pape intulerit, seu fecerit aut fie-
ri pcurauerit, vel factũ ratũ habuerit, aut ĩ
ꝗ cõsilium dederit vel fauorẽ, facientem ve
scienter receptauerit vel defensauerit, aut
negligens in executione penaruꝫ inferius
memoratarũ extiterit, cuiuscũq; status gra
dus vel ꝑeminentie fuerit, etiamsi imperia
li regali pontificali aut alia q̃uis ecclesiasti
ca aut seculari ꝑfulgeat dignitate/ illas pe-
nas ipso facto incurrat, q̃ in ꝓstitutione fe-
licis recordationis Bonifacij pape octaui
que incipit Felicis, ꝓtinent/illis effectua-
liter puniat. Ciuitas vero etiã si qõ absit
vrbs Romana fuerit vel alia queuis vni-
uersitas/que talia facienti consiliuꝫ vel au
xilium dederit aut fauorem, vel infra men-
sem saltem taliter delinquẽtem prout tan-
ti facinoris enormitas exegerit ꝛ facultas
ei affuerit non duxerit puniendum/ eoipso
subiaceat ecclesiastico interdicto. Et nihilo-
minus/ꝑter dictam vrbem/põtificiali ꝛ su
pra, eoipso sit ꝑuata dignitate: non obstã-
tibus priuilegijs quibuscunq;. ¶ Volu-
mus insup q̃ in fine cuiuslibet cõcilij gene
ralis hoc decretũ publicetur solẽniter/ nec
nõ quãdocunq; ꝛ vbicunq; romani ponti
ficis electio imminebit facienda / ante in-
gressum conclauis legatur/ꝛ publice intri-
metur. ¶ Finit.

¶ Sequitur sermo

eiusdẽ cancellarij factus in die circũcisiõis
dñi corã papa apud tarasconam.

y

Apparuit grã dei ꝛ saluatoris
nri omibꝫ hominibꝫ/ erudiens
nos, vt abnegãtes impietatẽ
ꝛ secularia desideria/sobrie ꝛ
iuste/ac pie/viuamus in hoc
seculo, ꝛ reliq̃ que nũc audiuit ex epl'a pau-
li, vestra deuotio. ¶ Qm̃ apparuit grã di
ꝛ saluatoris nri, adeam⁹ cũ fiducia thronũ
gratie eius, vt miam eius cõsequamur ꝛ g-
tiam/in auxilio opturno. Nã q̃ finis noster
sup nos, ꝛ nos debilitati cõfractiq; iacem⁹
in imo/ꝛ limo ꝓfigimur, cõfundat pelagia
na heresis, q̃ gratiã dei, p subleuatione ne-
cessariam/abnegare ꝑsumit. Rursus q̃ de
grã dei sermo habẽdus est ꝛ de noĩe Jesu/
quẽ nemo põt dicere nisi in spũsancto / vt
ipse Jesus fm nomẽ suũ sit nobis Jesus/
vt ꝑterea condẽnatos in curia iusticie gra-
tie nos curia suscipiat, dum interim sedet ĩ
throno sue gratie, ꝑusq̃ legitimũ temp⁹ cõ
parendi ꝑtereat/appellem⁹ ad curiã ꝛ thro
nũ grãe, illic nos ꝑsentemus in ꝓfessionib
vbi soror nostra mater est eiusdẽ gratie, et
aduocata nostra, que plane despicere nos
non poterit. Caro enim ꝛ sanguis noster
est/ꝛ curie sue iura defendet/iura grãe. Q̃z
quis est iste thronus gratie. Ille pculdu-
bio puer hodie circumcisus, cuius vocatũ
est nomen Jesus, vt per iesum gratia fierꝫ
sicut lex per moysen data est, vt saluaretur
mundus per ipsum, quem vidimus plenũ
gratia, immo gratiarũ. Deus meus, mi-
sericordia mea, inquit prophetа. Et quid
misericordia nisi gratia. ¶ Sed dicet for-
tasse timidior aliquis. Ego apertos habẽ
oculos cordis in lumine fidei, ꝛ lucerna e-
uangelice veritatis hodierne/intueor in ꝗ
puero seueritatem diuine iustrcie seueram
valde, que etiam proprio filio dei non pe-
cit, quin eum nuditati ꝛ frigori ꝛ duro vul
neri dũ tenellus circumciditur/ exponeret.
Et tu mihi apud ipsum puerum inuenire
thronum gratie repromititis. Si in viri-
di hoc fecit deus, si innocentissimo filio nõ
pepercit/in sicco quid fiet/ peccatorib⁹ ser-
uis qualiter ignoscet. Quin etiam mater
eius, mater benedicta, quibus oculis pec-
catores inspiciet/ qui tota hodierni dolo-
ris sui causa sunt, qui totam sue grandis
anxietatis materiam prebuerunt/dum p-
pter eos vnigenitum dilectissimum / ex a-
cri vulnere cruentum/ex nuditate ꝛ frigore
vagientem cognoscit ꝛ dolentem? Ꝗtuero
quisquis hoc dixerit sciat nil tale timendũ
satisfactum est iusticie/satiata est/ non pu-
niet bis in id ipsum eum qui gratiam hui⁹
pueri flagellati meruit: qui factus est a deo
nobis iusticia atq; redẽptio/in q̃ et si iusti-
cia appareat in ei⁹ attritiõe ꝑpter pctã nr̃a
supeminẽter tũ apparet grã dei: q̃ vt seruũ

redimeret tradidit filiũ / q̃si peccatorẽ puni
endum. Sed ⁊ tu virgo dignissima non
abhorre peccatores. sine quibus nunq̃m
fores tali digna filio qui licet ex te genitus
est. attamen nobis natus nobis datus.
Adimus ergo cum fiducia te. ⁊ filium tu/
um. In quibus talis apparuit gratia dei
vt tu mat̃ dei fieres inueniẽdo gratiã apud
deũ/ ⁊ ipse hõ filiꝰ dei diceret. Ita vt nõ du
bitauerit Aug. asserere. nullã i tu reb⁹ p tps
ortis maiorẽ ista esse grãm/ dũ verbũ caro
factũ est. De q̃ verbo locuturꝰ det ipse nob
gratuita benignitate vbũ efficax ⁊ fructuo
sum: meritis ⁊ pcib⁹ tuis vgo gloriosa/ que
ab angelo vocata es grã plena ãtonomati
ce. ⁊ dna salutatiõe quã repetimꝰ dicẽtes.
Aue ⁊c. ¶ Apparuit grã dei ⁊ saluatoris
nostri. ⁊ reliq̃. Exhilarescẽ tu q̃ perieras/ mi
serãde hõ/ erige aures/ audi. ⁊ gras age/ qm̃
apparuit grã dei. datũ certe optimũ ⁊ do/
nũ pfectũ. qm̃ gratia dei vita eterna. ⁊ si do
minꝰ dat grãm. dabit ⁊ gl̃iam. Nõ igit̃ in/
uanũ hãc dei gratiã accipias/ nõ p ingrati
tudinẽ in hutꝰ anni ꝓncipio enceniũ tam
insigne puipẽdas. Et attẽdas vigilant̃. qz
nõ dixit apl's. apparuit sapia dei. apparu/
it iusticia dei. appuit potẽtia. Illas q̃ppe
magis extimescebat hõ reꝰ/ pditoꝰ/ ⁊ dam/
natꝰ. quã ꝓsiderabat Qm̃ sapia accusabat
⁊ nõ hẽbat locũ negatio. nec valebat excu/
satio Adã vbi es ⁊c. Si voluerit mecũ cõ/
tendere (dicebat Job afl̃ictꝰ) nõ potero rñ
dere vnũ p mlle. Iusticia accusatũ ꝓdẽna/
nabat. ⁊ nõ inueniebat̃ appellatio. qz au/
disti vocẽ vtoris tue ⁊c. Propterea idem
Job verebat̃ oia opa sua. sciẽs q̃ nõ pcez
delinquẽti. Dinc q̃z est ꝓphetica supplica/
tio. nõ intres in iudiciũ cuz ꝓuo tuo do.
qz nõ iu. in con. tuo om. viuẽs. Potẽtia ꝓ
nicz accusatũ ⁊ ꝓdemnatũ puniebat/ ⁊ nõ
erat euasio. A facie manꝰ tue. i. potẽtie ego
defeci/ plorabat psalmista. Et rursus quis
nouit ptãtem ire tue/ ⁊ p timore tuo. i. t. di/
numerare? Et nemo est q̃ de manu tua pos
sit eruere. Nõ g̃ q̃rebamꝰ sapiam accusan/
tem. nõ iusticiã ꝓdemnantẽ. nõ potentiaz
executioni sniam demãdantẽ/ atcz seuien/
tem. Vbi seuientẽ. Seuientẽ nũc in celo
ꝓtra apostatas ãgelos. nũc in paradiso ꝓtra
parẽtes ꝓmos. nũc in turri babel p cõfusio
nẽ linguaꝝ. nũc in terra p diluuiũ aquarũ
multaꝝ/ nũc in pẽtapoli peccatrice. p sub/
uersionẽ puersoꝝ. Tandẽ in iferz p inclu/
sionẽ oim. Sz solã gratiã mirantem ⁊ ab/
soluẽtẽ petebamꝰ. q̃ salui essemꝰ/ nõ ex ope
ribꝰ iusticie q̃ fecimꝰ nos. Et hec hodie no
bis apparuit. dum celauit deus potentiaz
in infirmitate. spiam in infantia. iusticiam
in pietate ⁊ circũcisionis satisfactõne. Tã
cz imposuerit deus silentiuz eis. ⁊ dederit
audientiã totã mie. Ita superatis omibus
datur triũphꝰ gratie. Et hec apparuit ho/
die nob valde necessaria. Nam q̃d ageret/
q̃ se vteret hõ condẽnatꝰ in curia iusticie/ si
nemini datus esset locus appellationis ad
curiam gratie/ si non superaret misericor/
dia iudicium? ¶ Dicamus iterum q̃ prꝰ
sempiterna dei virtus atcz diuinitas (teste
apostolo) ex eis que facta sunt intellecta cũ
spiciebatur. sicut antea diterat sapiens/ q̃
ex magnitudie spcciei ⁊ creature/ potest vi/
sibiliter earum creatoꝝ agnosci. Sed ⁊ sa/
pientiam eius ex operibus agnouit que ex
clamans dixit. cz magnificata sunt opera
tua domine? omnia in sapiẽtia fecisti. Po
terat quocz dei beniuolentia vtcũcz agno/
sci in rerum dignantissima conseruatione
et directione in suos fines. sicut potentia
ex creatioge. ⁊ sapientia ex gubernatiõe vi
debatur. Quapropter forte gratiaz appel/
lat sapiens nutricem omnium. Sed ex re
paratione lapsi. ex recreatõne deperditi. ex
iustificatione impij. maxime apparuit gra
tia dei. Nam que gratia maior/ que libera
lior. vel dici vel existimari potuerat/ q̃m
vt tantum daret deus homini. vt pauper
fieret? quis hoc crederet. si nõ ꝓscius secre/
torum dei Paulus assereret. quia pro no/
bis egenus factus est/ vt illius inopia diui
tes essemus. Gratia insuper qualis mira/
bilior/ cz vt taliter compateretur homini
misero deus. q̃ miser fieret. opprobrium et ⁊
abiectio plebis. Ista nõne sunt viscera mi
sericordie dei nostri. in quibꝰ visitauit nos
deus oriens ex alto. In quibus apparuit
gratia dei ⁊ saluatoris nostri hodie circũci
si. ¶ Amplius vero domina natura. vt hu/
mano more loquamur. quãuis in suo crea
turarum speculo pulcerrimo. in libro capa
cissimo. in carmine sonoro. ⁊ armonico/
monstraret potentiam dei efficientem/ et
sapientiam exemplantem. ⁊ bonitatem cũ
cta finientem. primum ex vnitate. secundũ
ex vitate. tertiũ ex bõitate creaturaꝝ. Rur
sus ꝓmũ ex eaꝝ mõ. scõm ex specie. tertũ ex
ordie. Sil'r ex creaturaꝝ mensura potẽtiã

Et earũ nũero sapientiã. Et põdere trahẽ re in suos fines bonitatẽ: vt q̃dã circulo in telligibili ex ipo creante/ & p ipm exemplan tem/ & in ipo finiẽte sint oia/ nihilominus mũd⁹ hãc sapiaz dei potẽtiã & bonitatẽ cog scere hñs/ nõ glificauit deũ neq̃ grãs egit. Sed voluerãt sibi oia/ & obscuratũ factũ ẽ insipiẽs cor eoꝝ/ & defecerũt scrutãtes scru tinio. Quãobrẽ ordinauit de⁹ facere opus noue grẽ supra naturã. vt esset grã dña re ginaq̃ nature. Nã grã ei⁹ q̃ & mia. sup oia opa ei⁹. Que grã lz supboꝝ oculos sua lu minositate cecauerit. illustrauit mẽtes hũi liũ. sic̃ exultãs iesus in spũ. Cõfiteor inq̃t tibi pr̃ celi & terre. qm̃ abscõdisti hec a sapi entibus & prudẽtib⁹/ & reuelasti ea puulis. Ita pr̃. qm̃ sic placitũ est apõ te. Placituz nõ meritũ. vt nõ glietur añ eũ stulta psum ptio ois carnis. q̃ in sapiẽtia deũ nõ cogno uit. Iõ placuit p stulticiã pdicatõis noue g̃ tie. saluos facere credẽtes. Hoc autẽ opus grẽ. apparuit manifeste in eo q̃ verbũ caro factũ est/ vbi totũ opaꝫ grã. totũ sibi datur Nil aut paucũ hz natura/ neq̃ ex radice su perioꝝ astroꝝ/ & cõstellationũ. sic̃ impietas q̃rũdã finxit. Neq̃ ex actione iferiori elem̃ toꝝ. saltẽ q̃ ad modũ q̃ subit⁹ fuit. Ubi pte rea patir̃ mificors & mifator dñs. vt saluet & regnet puaricator hõ re⁹. ¶ Apparuit g benignitas & hũanitas saluatoris nr̃i dei vt alibi gaudet apl's. Apparuit inq̃ misti ce hec hũanitas. vt signũ magnũ in celo ce loꝝ dõ. Nam sibi hipostatica vnione con iũcta ẽ/ & hec q̃si mulier amicta sole iusticie q: plena grẽ luminose/ & luna toti⁹ mutabi litaꝫ nature sub pedib⁹ ei⁹/ rõne auctoritatis impiose. & corona stellaꝝ. xij. q̃ sunt. xij. progatiue singulares in capite ei⁹. ex dña tionis sublimitate. Nã et benigna hũani tas dei saluatoris nr̃i vniuersum mõm spi ritualiũ eternarũq̃ creaturaꝝ purgat. illũi nat. & pficit. supior eis in ordie hierarchico stabilita. vt sol q̃dã eternitatis. Imperiũ q̃ q̃ possidet sup vniuersũ materiale atq̃ cor poroũ. vt ex miraculoꝝ opatione mõstratũ est. Duodecĩ postremo progatiuis. q̃si to tidẽ sideribꝫ coronata refulget. q̃tuor in cõ patione ad diuinitatẽ. Totidẽ in opatiõe aie ad carn ẽ & rursus totidem in cõparatõ ne ad totã reꝝ vniuersitatẽ. Cõsidera hũa oitatẽ hui⁹ pueri hodie circũcisi in ordine ad diuinitatẽ: & inuenies q̃ in ea tanq̃ in ope pclarissimo super aliud/ oẽ creatũ relu cẽt q̃tuor attributa. q̃ sunt dei potentia. ꝏi sapia. dei iusticia. & supeminent dei grã q̃ circulo q̃dam spũali infimũ summo iũgit. pacẽ opãs i terr⁷ & i celo. Cõsideraaiam in ordie ad carnẽ & iuẽies carnẽ ab ea q̃drupli ci dote decorari. Agilitate. sbtilitate. ipassi bilitate. & claritate. Et q̃ in via non ita fie bat. h̃ erat spẽale dispẽsationis diuĩe mira culum. Deinde si consideraueris humanitatẽ hui⁹ pueri in ordie ad creaturaz vniuersam. videb ea tanq̃ instrumentũ di uinitatis hr̃e oẽ ptãtem in celo & in terra in mari. & in oib⁹ abyssis. brõs illũiat & pficit in celo. viatores iustificat in tra. alios non plene iustificatos dimittit h̃ vl alibi in ma ri purgatiõis. Alios obstinatos dãnat & de turbat in abyssũ dãnatiõis. ¶ Atuero q: multus est h̃ fmo. & ad interpretãdũ diffi cilis/ & orõ nr̃a ad alia ꝓperãs expediri desi derat. coartem⁹ eã infra limites pñtꝫ celebri tatis. Et duob⁹ q̃si gradib⁹ itinere breuia to decurrat. Et dicam⁹ q̃ apparuit grã dñi p̃mo in humili subiectiõe sua ad legẽ circũ cisionis. Postq̃ impleti sunt dies octo vt circũcideret puer/ inq̃t euangelista. Appa ruit scõo in ppli redẽptione fm nomẽ sal uationis. vocatũ est nomẽ ei⁹ iesus quod vocatũ est ab angelo pusq̃ in vtero ꝓcipe retur. Causaz reddit angelus apud Mat theũ qm̃ saluum faciet ppl'm suũ a peccatꝫ eorum. Hoc modo euangelium cum epi stola sociantes. vtrunq̃ per alterutrum de ducamus sub duobus tantum gratie dei signis. quesunt humanitas seu humilitas primum signum. & scõm benignitas seu ca ritas. Unum in circumcisione. In nomi natione alterum/ vt verum sit q̃ apparuit humanitas in primo misterio. benignitas in secũdo. & gratia in vtroq̃ dei saluatoris nostri. ¶ Itaq̃ quis fidelium non perspi cuum habeat & compertum/ gratiaz dei ho die apparuisse. dum attendit q̃ ipse legis conditor. duro se legis vinculo quasi seru⁹ astringit. & fit sub lege velut infans. velut i potens. & peccatis obnoxius? Ad quid ita Nimirum vt ingratitudo neq̃ presumptõ nis humane/ confunderetur & erudiretur. que in tantam prorupit audaciam/ magis vero amentiam: vt diuinitatis maiestatez appeteret. volens esse sicut deus. sciens bo nũ & malũ. ꝓterea ꝏs medicamẽtũ ꝓtariũ hũilitatꝫ opposuit ꝏscẽdẽs a sũmo sue ma iestatis/ ad ima vilissima nr̃e hũanitatis.

Sermo factus in die

Sic aduersus auariciam primi hominis ipse summa liberalitatez. Sic aduersus gulā eius/ipse summa frugalitatē. Sic aduersus ingratitudinē nimiā ipse gratiā ondit infinitā erudiēs nos facto certissimo. vt abnegātes impietatē malā hospitē z sodalē pfidiā/z secularia desideria q̄ mergūt in interitū. sobrie z iuste z pie viuam⁹ in ꝑ seculo. Sobrie q̄ ad nos. Juste q̄ ad primos. Pie q̄ ad deū z sctōs. ¶ Humiliemus igit aias nras legi. imitātes huic puerū. z circūcidam⁹ p disciplinē cultū. vitiorū supfluitatē a nob z sensibz nris. Circūcidat cor a pūptiōis ppūtio. ne plus sapiat q̄ oportet. nec prudētie p prie iuitat. Circūcidat ipm ab oi carnalitatis excessu/z sine sordibz colluuie voluptatis. sit purū z mūdū. Circūcidāt oculi ne videāt vanitatē/os z lingua ne loqnt mēdacīū/aures ne audiāt detractionē. tact⁹ z gustus ab oi lubricitate/totū corp⁹ a rebellione ꝑ aiam ꝛtumaci. Vt sobrie viuam⁹ in nobismetipis. Viuam⁹ z iuste apud primos reddētes vnicuiq̄ qd suū est. cui vectigal. vectigal. cui honorē. honorem. Viuamus tādē pie do adherēcts p fidē z spē z p caritatē/circūcidētes oēm errorē z supstitionē p fidē/oēm desperatōz z pūptōz p spem oē odiū z cupiditatē p caritatē. Sit in nobis fides vna z viua fm vim rōnabilē exrecognitōe imēse sapie. Sit spes certa fm vim irascibilē ex pfessiōe sūme eius potētie. Sit caritas feruida/ex ꝛsideratiōe sūme beniuolētie z grē/q̄ appuit hodie in circūcisiōis hūiliatiōe. Hoc mō sobrie ītra nos/nuste iuxta nos/z pie supra nos. viuem⁹ in ꝑ se-
A culo ¶ Sz ve tibi pessima. ve tibi neq̄ ingratitudo cordis hūani/cordis incircūcisi z certe inhūani/dū ad tantā grām notissimā dei tui/ñ corrigeris/nō emolliris/ñ fleteris. Hūilis est ipe q̄ est de⁹ bñdictus in secula. z tu ceruicē erig̃. tu supb ēra z cinis. Tu sordida pell' inflaris z tēderis. Tu in q̄ inflaris z tenderis sordida pellis/saccus stercoꝝ z vmiū. Hūilis ē ipe legiflator tu⁹ obfuās legem tuā/z tu q̄tidie legis sue iugū suaue z leue ꝛtumacit excutis z ꝛfringis. Hūilis postremo inuenit pius erga te mificors z benign⁹/z tu plen⁹ ipietate. errores fingis. z seqris supstitiones/de eo q̄z vel supbe pūmis. vel desperas superbius Ad ipm denicq̄ nullo pietatis. nullo dilectionis affectu mouer. Pudebat fortassis inseq̄ humilē hoīem. vsq̄q̄ pudebit humilē xpm imitari. Vide stupēdū z horresce: flagellat in circūcisiōe leo de trbu iuda. vt hūilie canis mortu⁹. filius hoīs putredor vmis. Circūcidit in carne puer Jesus. vt absq̄ pūcio nos in corde z sensibz maneamus. vt cū abraā nos filiū vnigenitū cum tota familia z vnacul'. ꝑ est spm nrm cū affectionibz z cognitionibz vniuersi circūcidere disciplinē cultro neq̄q̄ omittam⁹/sz tollam⁹ opprobriū egypti/si neq̄ pire ō pplo neq̄ fed⁹ ōi irritū efficere volueriamus.

Dēs q̄dem ꝑ agere ꝛuenit clerū pcipue. sicē ipe p ceteris in dñi sortē electus ē. Exultet igit cū tremore humili. z grās agat. z appareat in eo grā dei z saluatoris nri ¶ Sed heu cler⁹ hodie quē. p maiori grā. grē vicissitudinē repēdere dignū fuerat/plus alīs replet ingratitudie. z pūciū sibi fecit ipietatibz z secularibz desideriis/neq̄ sobrie neq̄ iuste. neq̄ pie viuēs in ꝑ seculo ¶ Ita pgebā in meditatiōe mea. satirā in clerū declamare. Neq̄. n. in tā vberi indigtiōis materia deesse vba potuerāt. Dum ecce studiositas speculatrix/ipportunitate q̄dā sua. grādem qōnum speculatiuaꝝ siluā apponere videbat. vt plus sibi q̄ edificationi deferrē ¶ Dic inqt si xps circūcisus est an circūcisus resurrexit in glia disp gentibz factus. Ita me pie tenere rñdi. ad honorem eorū ex q̄bz xps fuit fm carnē. q̄ est ōs bñdictus. z ad puerorū ꝛfusionē ¶ Dic pticulā illā carnis vrginee. vt multi ferūt dimisit in terris. Et talis de effuso tūc sanguine qō est: Rñdi q̄sdaz pres esse de integritate hūane nature z necessitate/sine q̄bz nō subsisteret. Quasdā de ꝛgruitate. sine q̄bz neq̄ pfecte neq̄ decent existeret. Quasdā de supfluitate. Prime due resumpte sunt sicī alīs resurgentibz fiet nō oportet ꝑ deriliqs. Si q̄s igit ꝛtenderit pticulā illā cum sanguine fuisse de integritate humanitatis ꝑmo vel scdo modo/illa resumpta sunt. z vel in terra nō manēt vel multiplicata sunt.

Erat ne igit pars illa carnis vel sanguinis per cōicationem idiomatū de⁹. z si de⁹ vtq̄ B homo. Huius rñsionem tāq̄ egentē lōgissima z subtilissima pscrutatōe/ptereo. Et conseqnter illā si sit adorāda adoratiōe latrie. Perge ad alia. qr melius est hic nihil q̄ pauca dicere ¶ Dic ad qd pderat circūcisio? Respondeo pderat originale peccatum delendo z dando gratiā. sed nō aperiebat ianuā paradisi ¶ Dic q̄le dabatur p

feminis remedium? Responsio fides pro-
pria si adulte erant. vel parentū p puulis.
¶ An alienigenas obligabat? Rñsio non
¶ Cur añ die octauū nō ipēdebat? Rñsio
ꝓt teneritudinē. ⁊ ad resurrectiōis misteri
um? ¶ Quid de filijs israel in deserto nō circū
cis? Die teneo fuisse cū eis a deo reuelante
moysi dispēsatū. Dic si p cognationē spūa
lē circūcidēs circūciso iūgebat? Puto cog-
tionē hāc magis hūana ꝓstōne. q̄ naturali
vel diuino iure inuētaꝫ. Quod si q̄s aliter
sentiat ꝓt grām q̄ ꝓferk. dicat ꝓsequenter sic
de baptismo ¶ Dic an circūcisus sicq̄ ba
ptizat? insigniebat duplici caractere / ⁊ si i
eo grā duplex augebat. Ita si capax erat v-
triusq̄ ⁊ dū circūcisio currebat vtiliter.
Dic cur circūcisio q̄ data i fed⁹ eternū cessa
uit. q̄d dico cessauit / imo facta ē mortifera
adeo vt Paul⁹ denunciet si circūcidimini /
ꝓs nihil vob pdest? Dico q̄ ꝓpe nō cessa
uit. sz trās ijt in baptismū. cui⁹ erat figura /
q̄d igit mirādū. sūre exhibita figura cesserit
¶ Sz auget qōnis admiratōz. cur ꝓt ꝓh-
uationē circūcisionis ⁊ alioꝝ legaliū / pau-
lus restitit petro ī facie / cū tñ ipe q̄sdā circū
ciderit. Igit q̄ pacto r[illegible]hēdit ipse qd age-
bat? ⁊ pētum supiorē ī auctate. ap'latū senio
rē. ⁊ in grā ꝓfirmatū die pētecostes. q̄liter ī
culpat paul⁹ eū / ⁊ narrat non recte ābulasse
ad ꝓitatē euāgelij Rñsio distinguēda sunt
tpa ⁊ ꝓcordabūt scp̄ture. Tps circūcisiōis
tripl'r cucurrit. Currebat ꝑmo vtiliter vsq̄
ad baptismū. Secūdo pmissiue apud iu-
deos vsq̄ ad publicationē euāgelij plenio
rē. vt mr̄ sinagoga honestas hr̄et exēqas.
Sz tūc apud gētes / ⁊ p⁹ apd oēs pestifera
fuit ei⁹ obꝓuatio. ꝓt ea Petr⁹ ⁊ Paul⁹ licite
q̄sdā circūcidēt ex iudeis tpe illo medio
Sz q: facta petri circa iudeos. gētiles scā-
dalizabāt. q̄si sic deberēt circūcidi. Paul⁹
doctor gētiū auertit petr̄ de re hmōi. q̄ to-
ta sibi hūilitate paruit / ⁊ ita neu' peccauit
saltē mortal'r ¶ Sed dic si Petr⁹ nō erra-
bat in fide / q̄liter sibi dixit Paul⁹ cur ita fa
cis. Certe ex auctate legis diuīe iubētis fra
ternā correctiōz / cui lege nemo nō subiect⁹
est ¶ Quid si petr⁹ ꝓsa vice Paulo restitis-
set in faciē nolēs adq̄escere. An paul⁹ se ab
eo subtrahere. an nō obedire? An ad eccl'ie
ꝓsiliū appellare potuerat? Si ꝓsiliū in h
supius erat petro vel ecōtra / si paul⁹ restitit
petro vt ei⁹ cardinal' exñs? vel vt eq̄lē se de-
putās et nihil a petro auctatis. sic nec euā-
geliū suū recipiēs? Quid si de facto in pau
lū excōicationis snias pmulgasset. an eas
Paul⁹ timuisset? Quid si Petr⁹ pstitisset ī
h̄ errore. nunq̄d eo facto papatū pdiderat?
q̄ si nō nunq̄d tñ deponēdus erat ⁊ p q̄s ⁊
quō? An ꝓsiliū sine eo potuisset in h̄ casu
celebrari? Quid si petr⁹ vi armata errorem
suū defendere voluisset? nunq̄d ipo etiā ma
nēte papa. vim vi licuisset repellere aut ver
bis aut carceribꝫ aut ipa denicq̄ morte.
Dieronym⁹ pterea ⁊ Aug. doctores eximij
cū discordēt in hac materia nunq̄d alter eo
rū dicēdus est heretic? Ille paulū dispēsa
tione mētitū. h̄ Petr̄ iuste rep̄hensū fuisse
defendit ¶ Porro cur in cōcilio de cessatō
ne circūcisionis petr⁹ sūmus pōtifex nō tu
litsniam sz iacobi? Innuebā studiositati vt
taceret / ⁊ nō poneret in celū os suū Tūc ex
clamās dixit? Nunq̄d nō expedit de talib
inq̄rere. vt sciat q̄libet magn⁹ cū pusilio q̄-
litatē sue potētie. sue subiectionis sui cor-
dis. q̄ sibi cōpetit iure diuino / naturali vel
hūano. Alioq̄n error facile surripet ⁊ con-
fusionis horrore cūcta fedarent. Quid est
igit qd̄ innuis mihi q̄si non liceat de potē-
tia Petri disputare? Nonne de oīpotentia
dei q̄tidie p̄rimus. Sed tñ vis vt ista nē
p̄tereā. reuertamur ad puer̄ Jesum ¶ Dic
si puer̄ istū circūcisionis dolor attigit. cuz
vticq̄ gaudio magno frueret. Sic ⁊ forte
tātus cōtus in passione nūc p̄uisa ¶ Dic si
cor eius motib opositis dilatatione ⁊ cō
strictōne simul mouebatur? Responsio nō
oportet. quia gaudiū superioris portionis
non redundabat in corpus ¶ Dic si vere
compatiebat ei mater sua cōscia tanti gau-
dij. tanticq̄ misterij non ignara? Respōsio
compatiebat ⁊ iam p̄transibat gladius ani
mam ei⁹. vt non eximeret ab illa regula. q̄
p multas tribulationes oportet nos intrare ī
regnū dei. Et hoc horrendū p peccatoribꝫ
quia aut hic erūt in labore hominum per
penitentiam. aut in societate demonum p
damnationem ¶ Ceterum dic cur hoc po
tissimum die christus circumcidi voluerit.
superstitiones impie in his Januarij kal'.
plus vigebant. Responsio vt eas deseren-
das ostenderet ¶ Cur nondum cessaue-
runt neq̄ in clero. neq̄ in populo. tam sup
encenijs ⁊ alijs obseruationibus vanis et
varijs. q̄ super ritibus improbis per eccle
sias. quos appellant ludos fatuorum. si-
cut ꝓe fatuitates sūt. imo insanie sacrilege

impie ⁊ blasphemie. q̃s int ecclĩasticos ipu/
ne fieri stupor est? Nũquid apponi deberẽ
puisio. Ita deberet. sed pluries audisti qr
qõ p ꝓbet/soluit p nõ facit. Prouideat grã
di saluatoris nr̃i ⁊ sũmi põtificis diligẽtia
¶ Questiones hmõi multiplicare magis ⁊
magis satagebat iportune nimis studiosi/
tas speculatrix in meditatione mea. Cui
ego. Noli p̃cor mihi molesta eẽ. Locũ ⁊ tẽ
pus aliõ expecta/ Nõ e iste disputatõis spe
culatiue act⁹. sed edificatiõis practice. Tu
interi secedas aliorsũ. vt de grã dei ⁊ signis
ei⁹/certo pgat itinere fmo nr̃. psertim ad si
gnũ secundũ qõ eẽ posuim⁹ benignitatem
saluatricẽ. sicẽ notat in nois impositione.
Si tñ ꝑus ex eis q̃ circa ꝑmũ signũ dicm⁹
qõ est bũanitas seu bũilitas /ꝓsideratione
moralẽ q̃druplicem notauero/ fm q̃tuor ef
fectus gratie dei. q̃ sũt abnegare ipietatẽ et
secularia desideria. Sed ⁊ sobrie/ ⁊ iuste/ et
pie viuere in hoc sec'o. Quãq̃ malesuasa
pestis adulatio pstrepat/ ⁊ susurrãs loq̃ p/
bibeat/ asserẽs q̃ vetere puerbio. vitas odi
um parit. Et q̃ nõ opus est teneras morda
ci radere vero auriculas. Sz plus roboris
affert apl's in fine epl'e/ stimulãs quẽlibet
p̃dicatorẽ in psona Tyti. Hec loqre ⁊ ex/
hortare. ⁊ argue cũ omni iperio. Nemo te
contemnat.

D Prima considera/
tio ad apparẽtẽ grãm ꝺi in circũcisione hu
milis pueri Jesu. Princeps vel plat⁹ q̃li/
bet/ ⁊si dicat solut⁹ legib⁹. pati dz legẽ quaz
ipe tulerit. Tũ p subditoꝝ exẽplo. tũ p re/
uerentia pstãda ꝺo/ vt appareat grã dei in
eo/ ⁊ nõ ipietas aut secularia desideria vide
ant dñari. Poterã hic vti gentiliũ exem/
plis ꝓprias in se leges q̃ruis durissimas f/
uantiũ/ q̃ꝝ Valeri⁹ meminit. Sed abuus
de sat⁹ ẽ ad exemplũ sũm⁹ legislator xps / et
põtifex sup̃m⁹/ q̃ ob ꝗ legẽ ꝓpria nõ soluere
sz in semet iplere voluit vt ei⁹ actio cẽt in ꝗ
ꝑncipũ platoꝝ q̃ꝝ istructio. ¶ Vbi nihilo/
minus notadũ occurrit ꝓtra eos q̃ tãta ob/
stinatiõe legib⁹ mortuis bũanis adherẽt/
legẽ viuã fundatã in lege etna/ ⁊ in eq̃tate/
seu epikeyã penit⁹ vel ig̃rãtes vl' spernẽtes
q̃ lex pficit ⁊ iplek dũ vel in finẽ meliorẽ/ vl'
salubrioribꝰ medꝰ ordinat/ q̃ finis ẽ cari/
tas/ fm apl'm. Alioq̃n xps legẽ antiquã ñ
iplesset/ q̃ꝝ soluisset. Et ꝗ documẽtũ ñ me/
diocriter spectat ad scisma pñs/ cui⁹ sedatõ
nẽ inuenire nõ sufficerẽt leges bũane iã cõ
dite. nisi supior lex diuia viua ⁊ architecto/
nica ꝓsulat. Qõ qr forte ñ sat⁹ actũ ẽ vsq̃z i
pñs. obrigit qõ ait dñs in Esaia. Timue/
rũt me mãdato hoim ⁊ doctrinis. Jõ ecce
ego addã vt admirationẽ faciã pplo huic.
miraculo grãdi ⁊ stupẽdo. Peribit eni sapi
entia a sapientib⁹ ei⁹. ⁊ intellect⁹ prudẽtiuz
ei⁹ abscõdet. Ex q̃ loco sũpsit Jesus illud
ip̃roperiũ ꝓtra phariscos. q̃ irritũ faciebãt
mãdatũ dei ꝓpt suas traditiões. Audirent
vtinã ista auriꝰ suis hi q̃ legẽ euãgelicã. le
gẽ diuinã cũ pfessoribꝰ suis deserẽtes. bũa/
nis inuentiõibꝰ incumbũt toti/ adeo vt ad
superiorẽ legẽ illã oculos attollere vel non
valeãt ex ruditate. vel nolunt ex iniq̃tate. vl'
negligãt ex inerti segnicie. Cũ tñ vbi leges
bũane nõ sufficiũt/ put in scisimate pñti cõ/
ptũ videt/ vt ad legis diuine radicem ⁊ int
p̃tationẽ ꝓsultatio referat. ⁊ fm eam ꝓstitu
tio formet/ necesse est. Quid ãt mali q̃d pe
riculi. q̃d ꝓfusionis attulerit ꝓtempus fa/
cre scripture/ vtiq̃z suff. ciẽtis p regimie ec/
clesie (alioq̃n xps fuissz legislator ip̃fect⁹)
interroget expientia? ꝓsideret clerus. cui de
spõsari debuerat sapiẽtia. q̃ de sursum ẽ pa
cifica ⁊ pudica/ an ipe fornicat⁹ est cũ adul
tera illa meretricula/ sapia terrena/ animali
⁊ diabolica? Status insup ecclie nõn fa/
ctus est tot⁹ q̃si brutalis ⁊ mõstruosus? vbi
celũ deorsum. ꝗ est. s. id qõ spũale est/ ⁊ ter/
ra sursum. spũs fuiẽs/ ⁊ caro dominãs. ꝑn
cipale accessoriũ. ⁊ accessoriũ ꝑncipale/ vs/
q̃z ad ꝗ/ vt quidã delirare nõ dubitẽt. q̃ p i
uẽtiones bũanas ẽt melio⁹ q̃ꝝ p legẽ diuinã
euãgelicã regeret. q̃si min⁹ sit aia/ q̃ꝝ corp⁹.
⁊ spũalis q̃ꝝ carnalis fruct⁹. Hec asserõ/ p
meã fidẽ. blasphema ẽ. nedũ falsa. Euãge
lica q̃ppe doctrina/ p suos pfessores dilata
uit ecciam vsq̃z in celũ. q̃ filij agar exq̃rẽt
sapiam q̃ de terra est/ detruserũt vsq̃z i cenũ
Et q̃ nõ ex toto corruerit ẽ ex grã dei. ⁊ sal
uatoris nr̃i. Hec ego loq̃reo liberius/ quo
mihi ꝓscius sum nõ ex q̃stu. non ambitu. ñ
ad laudẽ ꝓpriã mee pfessionis/ sed p asser/
tione vitatis. ⁊ vtilitate publica hec dice/
re. Quia ad veritatẽ/ curia ista theologiaz
hacten⁹ min⁹ debito p̃mouit. ne dicã spre/
uit. q̃ tñ omnẽ sibi/ q̃ pollet/ gl'am adq̃siuit
Per q̃d? Per p̃dicatõnẽ bũilem generatri
cem deuotionis in cordib⁹ fidelũ maxime
ꝑncipũ. Nã si desit religiosa deuotio. ho/
noratio ecclĩaꝝ q̃lis erit? Prouideat grã

summi pontificis vt nunc cepit.

Cosideratio secūda

Apparens gratia in hūilitate pueri Jesu circūcisi/docet prelatū quemlibet, vt iurta consiliū sapiētis/positum a Tullio cōto maior est: humiliet se in omnib⁹. Et ab omni se superbie intemperantieq⁹ signo/circumcidat. Tanto enim esse humilior/ꝛ ad seruiēdū pmptior q̄sq⁹ debet et munere ait Grego. cōto se obligatōrem esse conspicit in reddenda ratiōe. Naz ab eo cui plus cōmittit plus exigitur. Ita vt saluberrimū sit christi documentū/metaphisicali ratione fundatū. Qui voluerit esse maior inter vos erit omniū minor ꝛ minister/qz ꝓm magnitudinē dominationis est subiectionis grādior obligatio. quāobrem summus pōtifex non ficta verborum humilitate/sed veritatis attentione profūda/nominatur seruus seruorum. Et certe ita seru⁹. vt ꝓm ꝓpationē cordis ꝛ si nō semper ꝓm exhibitionē opis/ipe vitā suā cōto magis statū suū exponere, p cuiuslibet subditi sui salute, nedū p toto grege/teneatur. Docita sentire catholicū est stabilitū in h̄ vitatis verbo. bon⁹ pastor aiam suā ponit p ouib⁹ suis. Et ita corde credit ad iusticiā ore aūt vl scripto ꝓfessio fit ad salutē. Alio q̄n nō iniust⁹ fit lucifer qui ita p̄esse voluit ꝓm doctores vt subiectiōis vicissitudinem subditis nō referret/cū ex opposito ipe pl⁹ alioꝝ cōmodis obseq̄ velle debuerat.

Ex hac itez ꝓsideratione/culpanda reddi tur pompa supba. pōpa male sobria plato rū q̄rundā in fastu mūdano/querentiū nihilomin⁹ eccusationes in pctis. ꝛ dicentiū q̄ hec pompa honorat ecclīam. Honorat vero. imo vere onerat ꝛ destruit factis ꝛ exēplis. Neq⁹ enī in ornatu spēdido. neq⁹ in lauto ꝓuiuio neq⁹ enī ln discoloꝝ ꝛ comatuloꝝ clientū numero/sed in spū mundo/ꝛ cōsideratione sctā/honor ecclesiastic⁹ illustrat. Ex sicq̄ platoꝝ in pompis istis puerili ꝛ vana exultatione delectetur. si ad honores caducos gloria būdus exhilarescat. si de se faciat idolū ꝛ statuā Nabuchodonosor/gaudēs laudari. gaudēs coli/ꝛ nō potius exhorreat instar xpi. q̄ summos inter honores fleuit. si nō memor sit iubētis in vestitu ne gl'ier⁹ vnq̄. ꝛ i die honor⁹ tui ne extollar⁹ Utō at obsecro vt ōat tal' ne tādē seip tanta ꝓprie ꝛ aliene adulationis ludificatō ne decipiat/qd iurta ỷbū comici/ex stulto h̄ ē ex vani gl'ioso/insan⁹ fiat. Qualit insanus? Certe Iesus in iudicio rōnis sic ledit philocapt⁹. Dis q̄ppe passio pfundata et radicata circa aliqd ꝓcupiscibile. sit illud bonor. sit opulētia. sit ābitio. sit voluptas/reddit hoiem demoniaco sil'em. ꝓm dictuz Origenis in expiētia fundatū. Dētior si nō tpe meo talis appuit/ꝛ ỷbor copia ꝛ iuriū scia ꝛ abstinētia famat⁹/corpe vegeto et forti/quē vsq⁹ ad h̄ insanū reddidit ābitio ceca. ꝓtēptrix alieni ois ꝓsilij/laudib⁹q⁹ suis credula. vt putauerit p⁹ illusiōes pluri mas eē ver⁹ papa ꝓcordit elect⁹. Et cū ita desiperet nihilomin⁹ affirmabat se p multos ānos nihil tētationis a vana gl'a sensisse. Cū pterea moneret vt sapiētioꝝ crederz ꝓsilio. nō inqt qz factū meū tale tm̄q⁹ ē/vt ali⁹ a me nemo illd itelligat. Ez q̄d miran dū ē in hoīe fragili demētiā hāc surrepsisse cū sapiētissim⁹ oli āgeloꝝ lucifer/qz seip m nō in luce vitatz/sz vmbra ꝓprie vanitatis intuebat. eē voluerit ñ solū sil'is altissimo/sz extollit sup oē qd ōr de⁹/ex isana ꝛ fantastica pconcepte dñationis libidine. Vult q̄z ritib⁹ ꝛ sacrificijs coli/p sil'itudinē ad deum. sic sacrilege artes magice palā tradūt.

Propterea salubrimū ē/vt plat⁹ libēter audiat ꝛ freq̄nter/q̄ hūilia sunt ꝛ culpabilia de seipo. qz nēo ē q̄ ñ peccet. dicatq⁹ cuz ꝓpha. Increpabit me iust⁹ &c. Humis ei hz multos q̄ vel adulatione/vel dignitatz honorātōe sibi loquūt magnifica/apponētes fomētū morbo supbie. quē vix vllū medicamē. vel tiriaca ꝓprie rephēsionis ꝛ fragilitatis/sufficit expellere. ꝛ dare locū gratie dei saluatoris nostri.

Cōsideratio tertia.

Apparēs grā di saluatorz nr̄i i subiectiōe ad legē ꝓprizz circūcisionis documēto ē platz/vt iuste viuētes ñ iponāt onera guia statutoꝝ ꝛ legū hūerz subditoꝝ. digito āt suo nolūt illa mouere. quēadmodū ipropat xps phariseis. Hec ꝓsideratio redit ad pmā/initētē illi snie. exemplo xpi firmate. Patere legē quā ipe tuleris. Et eēt pfecto grādis in h̄ loco q̄relaꝝ materia/ꝓtra tot ꝛ tā leues excōicationū et irregularitatū fulmiatiōes. ꝓtra tot onera statutoꝝ ꝓuincialiū ꝛ sinodaliū. ad lucꝝ q̄le. vel aīe vel burse. nouit de⁹. Cōtra tot refuationes casuū in foro ꝓfessionis p̄ frim

Nam pulchra regulam

occultorꝫ. q̃ ꝺfessionē supra ꝯ dici ꝑ ipedi
unt. Loq̃r expt⁹ ⁊ doct⁹ ab exptis. Sz de
his alias. Ips legislator. nōne legē euāge/
licā dilatare potuerat? Potuerat eq̃dē. sed
hūane fragilitati grose ꝺdescendēs. ncēa/
ria nos docuit ad salutē. ea ꝑ nihilo q̃si de/
putās. q̃ mortalē hāc vitā/iamiaz in momē
to perituā. vel regere vel sustētare videret.
sciēs q̃ nisi lex viua euāgelica ⁊ eterna dñet.
leges scēte nō solū supuacue/sz crebro pni/
ciose reddant. Vult ḡ plat⁹ ecciam subditā
felicit dirigi. Vult arbitror/ bonos ille vi/
ros. timētes deū eq̃tate ⁊ meritis ꝺspicuos
regimini ꝑficiat. nō oneribꝫ legū ⁊ statuto/
rū subditos ꝑmat. Mā sup hūc cardinē vo/
lui dz eccie reformatio/qm̄ si colūne putres
si inualide sūt/sustētari debētes ecciam. p/
tes reliq̃ q̃li vtute subsistēt: innitētes parie
ti iclinato ⁊ macerie depulse. Multiplicēt
ꝯ tūlibet hūane traditōes. Si cupiditas
carnal⁹/⁊ fast⁹ nō hūilitas regnet in ꝑlatis
audiam⁹ q̃d seq̃t incōmodi. Vteni ꝑtās cō
ferēdi bñficia/⁊ sil'ia/aut relinq̃t talibꝫ. Et
q̃s dubitauerit. q̃s nō viderit. ꝯ tū subuer
tēt. puertēt ⁊ euertēt oia. ꝑmotiōibꝫ indig⁹.
Si ablatō fiat ab eis. retinēte sibi oim col
lationē sūmo pōtifice. nunq̃d nō supra vi/
res erit ꝗ negociū? nunq̃d nō cū moyse stul
to laboze ꝺsumet? Nōne mōstruosū erit vi/
dere caput vsurpās mēbroꝫ oia inferiorū
officia. ⁊ q̃si sit gladi⁹ delphic⁹ ad omia se
aptās. Sz ⁊ curia sua. curia romana. q̃ ad
sil'itudinē hierarchie ãgelice ordināda erat
⁊ replēda vitis caritate feruidis/⁊ ꝺtempla
tiōe suspēt. vt seraphin. viris sapia diuina
splendidis vt cherubi. viris eq̃tate firmissi
mis vt throni: nōne mutabit i curiā peccā/
tū. ⁊ q̃ nutriri debebāt in croceis āplexabū
tur stercora. Ita enī arbitrat⁹ ē oia tpalia/
equ⁹ arbit apl's. Fiēt q̃z ml'ti ꝑcuratores ⁊
cōrotarij bñficiorꝫ (Nolo de simonia q̃ cōꝯ
dicere) Fiēt insup nō tā ꝑmotores ꝯ inuo
lutores cārꝫ friuolarꝫ atz ꝑfanarꝫ / dimissa
oi spūalitat⁹ cura. Quid dico dimissa. Uti
nā ꝗ eēt. lz sit neq̃ssimū/irridebit. abomia/
bit. pseq̃t. ⁊ ad imitatōz curie diabolice. ma
ior ille freq̃nt erit/q̃ astutior. q̃ ꝑfidior. q̃ i
portunior detrior. cupidior. mitior. Auer
tas ꝗ nefas grā dei ⁊ saluatoris nostr.

Qui prohi dum

Quarta considera.

Apparēs gratia ꝺi ⁊ saluatoris nostri
Jesu/exigit vt ꝑlatus nō potētiā sub
ditis/sz grām ꝺnōdatr. vt ipe ꝑterea dolores
⁊ gemit⁹ offerat deo/ꝑ eis se circūcidēs. pie
ꝯ viuēs/nedū alijs ꝑdicauerit (officio enī
ꝑlatiōis adiūcta ē obligatio ꝑdicatōis) ipe
reprobꝫ inueniat. Quidni ꝑlat⁹ gratiosuz
se/nō rigorosū ꝑbeat/cū ipe circūdat⁹ sit in
firmitate. egēs grā dei. nesciēs introitum ⁊
exitū suū. igrans an turbationes in subdi/
tis. ex culpis ꝑprijs tanꝯ occult⁹. vel ab a/
lienis. vel sil'ab vtriscꝫ suscitēt. ita vt nēce
bēat obsecrare cū ꝑpha. Ab occultis meis
mūda me dñe. ⁊ ab aliēis pce tuo. Naz
sic ꝑ delicto populi pastor. ita ꝑ pastoris
errore ppl's plectit. Hoc vidit iob q̃ dicit ꝗ
deo. q̃ regre facit hipocritā ꝑt pctā popu/
li. Qualis aūt pniciosior pestis ꝑ populo
alia ē. ꝯ hipocrit in suo vel pncipe vel pla
to. Sz ita digni sunt alicq̃ nō nisi ꝑ reprō/
bos regi. ⁊ alij nō nisi reprob ꝑfici demerē
tur. Quidni igit ipe pastor ꝑ pauid⁹ inue
niatur. nō se iustificans. nec iustificari cu/
piēs. extimescens ne dederit cām scandalo
dicens: cum Dauid. Ego sum q̃ peccaui. ⁊
cū Jona/si ꝑter me turbatio facta est mit/
tite me in mare. Quo vbo magnū illū Gre
gorij nazanzenuz vsum fuisse ⁊ ob ꝗ vbi
Constainopolitane cui putilis erat/cessis/
se. ecciastica meminit historia. ¶ Recogi
tet ꝑlatus etiā deuotionis sibi conscius. ꝑ/
sertim dū innūerabiles viri in oppositā ad
se pergūt sniaz. Recogitet q̃d dicat aposto
lus. Nihil mihi ꝺscius sum. sed nō in ꝗ iu/
stificatus sum. Quis ad hoc verbū nō ex/
pauescat. Sed ⁊ ãgel⁹ satbane trãsfigurat
se in angelū lucis. insidiatur in absc̄dito.
spargit vbilibet laq̃os q̃s obumbrat specie
virtutū. Ita vt horrendū valde sit q̃d dicit
Sap̄. est via q̃ videt hominī iusta. nouissi
ma aūt ei⁹ ad mortē ducūt. Sic ꝑlatus nō
nunꝯ dum eē gloriat plenus gratia dei. re
plet⁹ est i sensibiliter astucia diaboli. Qnā
multa q̃ttidie (exempli grā) credit aliq̃s fa
cere ex magnanimitate/q̃ fiūt ex arrogātia
⁊ ꝑsumptione. ꝯ multa ex indulgētia hūili
ꝯ pietate: q̃ oriūt ex desidioso torpore. vel
certe (q̃d mirādū ē) ex vana ostētatōe ⁊ glo
riatōe supbissima/ad ꝗ dūtaxat/vt patiētie
⁊ mie laudē cū magnis viris meruisse cre/
dat. Sic furor icaut⁹/⁊ emulatō maledicta
q̃ ꝑtinax. Ael⁹ q̃z nō ꝗm sciam dur⁹. ceui/
cosus/inexorabilis/ꝑterrit⁹. nemeni cedēs
nullū scādalū reformidās. sz dicēs si dāna/
ri volunt q̃ rōne saluare potero vel teneor/

inuitos: talis inq̃ furor/mētis se zelū boni publici ꝛ cōis libtatis. Sic iplicato friuola/ꝛ stult⁹ labor in minimis/tāta se diligentia simulās/sic ꝓplexa scrupulositas sp̄ vacillās. nihil expediēs. bone sibi ⁊ scie nomē vsurpat/q̄ est ex radice supbie. nolēs se peritoꝝ iudicō ⁊ formare. Sic ābit⁹ honoꝝ palliat se. q̄ nō ꝓ se. sz ꝓ dignitatis honore ꝛ aliorꝝ edificatiōe pārik. Sic ābitio/retētione dignitatū. in ꝓnicie eccie/subtili malo fingit se velle multis ꝓficere. nec ecciam exponere discrimini puerorꝝ. Et ꝗ plane ē ōmoniū meridianū/qd̄ facit qñq̃ eē martyrē diaboli. dū eē gliak q̄s in ꝓseq̃ntibus martyr dei. Monet insup dicere hoiem. qꝛ diues sū ꝛ nulli⁹ egeo. Et nescit qꝛ pauꝛ ē ꝛ miſabilis ꝛ cec⁹ ꝛ nud⁹. Sed q̄d innumerabilia diaboli machinamēta dinūerare ⁊ ētēdim⁹. q̄ bo mētik ꝛ blādik lniqtas sibi q̄ plena sit grā dei? Dicam⁹ poti⁹. q̄s euasurus ē illa? Rñdeat; nō ego sz ꝓpha/ꝓ oraculū q̄le factū ē Anthonio. Humiliat⁹ sū ꝛ libauit me. hūiliatus intellectu. hūiliat⁹ affectu. Interrogata nimiꝝ grā ōi/q̄ eēnt sig̃ ei⁹ quib apparet in hoie? Rñdit. Primū ꝛ p̄cipuū signū meū ē hūilitas. hec sedes mea hec requies. Deus itaq̃ hūilib dat grām. Cogsce igit hūilitatē. ꝛ tu meā hitationez ig̃rare nō poteris. Interrogata vo hūilitas ō signis suis. m̄lta numerās. ea tandez ad duo ꝓstringit/q̄ sūt hūile sapere ꝛ hūile velle. adiūgēs de hoie quē inhitauerit/q̄ euz reddit tractabilē q̄si ꝓfusū oleo leticie. suasibilē. bonis ⁊ sentientem. minus sp̄ ꝓprio q̄ alieno fidentē ⁊ silio. abiect⁹ est ꝛ vilis in oculis suis. nō se iactās. nō iustificās. nō mag̃ ꝓmittēs. nō solicite se excusans. Ex aduerso cognita sūt supbe elatiōis sig̃ si se colit. si amat. si cōplacet in se sibi. si sapiēs ē in oculis suis. alienū vel nō req̃rēs vel odiēs vel nō iplēs ⁊ siliū. ꝓ scō iā se hēt. ꝛ ꝓ tali q̄ dign⁹ sit reuelationib atq̃ miraculis regi. Et qñ obstupuit in malis/neq̃ se neq̃ morbū suū nouit. se hūiliorē se sanctiorē oib iudicat. solos q̄ loquūt placentia retinet sibi/alios odit. tādeq̃ abijcit q̄cunq̃ q̄sito colore. ꝛ si ad hora dissimulet/amare se veritatē. Si scādalizāt alij ñ vrik sz irascit eis. tāq̃ sol⁹ imunis sit a delicto/tāq̃ scādalo cām nullā ꝓbuerit/imo net i opinionib ꝓprijs. q̄s deſere neq̃ aliorꝝ monitis. neq̃ ⁊ silio. neq̃ expientia maloꝝ se q̄ntiū ꝓsuaderi ꝓt. Egrescit poti⁹ ꝛ excādescit aduersꝰ monita salubria. Ue ve eccie ꝛ religioni cuiq̃ a peste tali. Vix. n. satis deꝓhēdi ꝓt. qꝛ tegit ouina pelle. sz per doctissimos sciētes ꝓbare spūs si ex deo sūt/ex fructib cogscit. ꝛ matie dū ad inbonoratiōis cuiuslibet/vel quā estimatōez. quasi furit/vt philocapt⁹ amate sue lesionē exhorrescit. Nihilomin⁹ cū ꝓ tales deꝓhēsa fuerit. vix ē inuenire remediū. qꝛ nec expelli facile ꝓt nec retēta corrigi. nisi ꝓ miraculosā opatōz grē dei saluatoris nr̄i. Tale cursū habuerit ꝗmo nr̄ ꝓ ꝓmū signū/q̄ appuit grā dei ꝛ saluatoris nr̄i. in ei⁹ hūilitate subijciente se legi circūcisiōis/ꝛ de ipius imitatiōe debita ꝓ platos ꝛ clex/vt patiak plat⁹ legē quā tulerit/vtq̃ q̄to maior ē. hūiliet se in oib. vtq̃ ñ iponat onera grauia ceruicib subditoꝝ. vtq̃ grōsū se ñ rigorosū oñdat/ꝛ ita abnegata ipietate ꝛ secularib desiderijs/ꝛ sobrie/ꝛ iuste/ꝛ pie viuam⁹ in ꝗ seculo. Reliquū ē vt ꝓ scōm signū ōine grē/qd̄ eē dicim⁹ benignitatē seu caritatē. pleni⁹ sig̃taz i noīs ipositōe/ꝗmonis nr̄i cursus ⁊ sūmatōnē accipiat. Vocatū ē nomē ei⁹ Jesus inq̃t euāgelista. O nomē totiēs vocatū ꝛ ōsideratū nomē tādiu cū suspirijs expectatuz. sz hodie ꝓmitus ipositū cum vocatū est nomen ei⁹ Jesus. Dudū eni lōge a pectōrib salus. i. Jesus/ꝛ ꝓpe erat vltionū dñi. Hoc dō cogscēs postulabat nomē nō potētie/et dñatiōis/sz grē ꝛ benignitatis. Dic inq̃t aie mee salus tua ego sū. Jesus tu⁹ ego sū. Hā q̄d iesus nisi salus? Nōne sic tibi loq̄ videt dō deo. sat; dicisti. ego dñs. ego omipotēs. ego iust⁹ ꝛ terribilis. Abscōdāk obsecro hec noia ꝓtāt; ꝛ exhibeak nomē grē ꝛ benignitatis. Et dico. ego Jesus. Hoc ē nomē nouū qd̄ os dñi nouauit. qd̄ vocatū ē ab angelo ꝓiusq̃ in vto ⁊ cipeк. nomē ab aplis ꝓdicatū/sic dicūt act⁹ aplorꝝ q̄ omi die ñ cessabāt in tēplo ꝛ circa domos euāgelizantes iesū. Dic magn⁹ ille ꝓdicator/q̄ loq̄bak sapiam int̄ ꝓfectos/nihil iudicabat se scire nisi iesū xp̄m/ꝛ hūc crucifixū. Jesū ꝓ ea toti ens viuēs ꝛ moriēs nouauit/ꝛ imitator ei⁹ ignati⁹. Nomē ꝓterea a creatur; oib adoratū. qꝛ i noie Jesu oē genu flectak/celestium terrestriū/ꝛ ifernorꝝ. qd̄ ꝓspicuū fecit miraculorꝝ opatio. Nomē deniq̃ ab oib inuocādū. qꝛ oib salutifexꝝ. Hā oīs q̄ inuocauerit nomē dñi. ꝗ salu⁹ erit. Et ñ ē aliū nomē sub celo/affirmat petr⁹/datū hoib in q̄ opteat nos saluos fieri. ꝛ itexꝝ. Nō ē in aliq̃ alio sal⁹. Si penites/ꝛ times deū vltionum

appella ad deū grāz. dicēs vt ꝓpt nomē suum iesu. sit tibi ies. qm̄ scribit nob filiol su/is Johes qz remittūt nob pctā ꝓpt nomen ei. Nā q̄s legit i euāgelio inuocasse nomen iesu. z exaudit nō fuisse. Si dānata morte pcti. remanet morbi ocupie andi qz i nomie iesu ꝓpētes malaz suggestionū tollūt. Etsi mortifez q̄d delectatiōis bibit nō nocebit. Si feroces insultus inimicoz oim timueris: atrēde qz in noie iesu ōmonia eij ciūt. z fere mānsuescūt/ vt gliabat Agarba/ z turris fortissima pdicata sapiēte nomen dñi. Si tētatiōe vel alia afflictōe fatigatus depmeris/imitare apl'os q̄ ibāt gaudētes a ꝓspectu ꝓsilij/qm̄ digni hīti sūt p noie iesu ꝓtumeliā pati. z apl's patū se offert nō solū ligari. sed z mori in hierl'm/ p noie iesu. Apparet igit gra dei in b noie iesu. qō ē in remediū ō malū culpe. i refrigeriū ꝓtra malū ocupie. in psidiū ꝓtra malū pugne. z in solaciū ꝓtra malū pene. Ampli qz nēce est nob viatoribz inq̄rentibz celestē hierl'm via magscere. aniaduertam qz deducit nos dñs super semitas iusticie propter nomez suum. Porro quia ignobilis es nobilitari desideras. dat dñs ptātem filios dei fieri his q̄ credūt in noie ei. Magna plane nobilitas. qz si filij dei. z heredes. heredes q̄dē dei. coheredes āt xpi. z ex oseqnti eius frēs. Qō agnoscēs angel. adorari a iohe noluit. Vide ait ne feceris. ꝓkuus enim tuus sum. z fratz tuoz habētiū testimoniū iesu Gen. es/ z multa te petere nēce ē offert ti/ tibi iesus p titulo petitionis i curia dei patris. sic obtuat eccia/ institura ab eo q̄ dixit q̄cquid petieritz patrē in nomie meo dabit vob. Quo noie q̄ insigniti fuerit saluabūt iuxta figurā Ezechiel de signo thau q̄ sigti saluati sūt. Deniq̄z nēo vtutē. nēo sanitatē but nois nouit/ nisi q̄ accipit p epientiā. z gustat q̄d illud est. Oleū effusū nomē tuum. Qualiter accepat q̄ dicebat. Dñe nomē tuū z mēoriale tuū in desiderio aie. Et alt. In te glificabūt oēs q̄ diligūt nomen tuū. Rursus ali. Ego āt in dño gaudebo z exultabo in deo iesu meo/ q̄i diceret. Gaudeāt alij i anxia diuitiaz z sarcinaz iutiliū accumulatiōe. alij in effrenatōe sordida voluptatum. alij in alijs notijs atq̄z pduris. R ego āt exultabo i do iesu meo. qm̄ potissimū appuit gra dei i eo. Sz ecce ōnuo fmonē intrūpēt conat studiositas ipoztūa. Et q̄rit quō uez bz q̄ ois q̄ iuocauerit nomen dñi salu. erit. cū alibi scptū sit. Nō ois q̄ dicē mihi dñe dñe/ intrabit in regnū celoz. Respōsio. reqrit tertiū dñe. qō ē opis. sic pmū est cordis. scōm ē oris. Dic cur apl's tant vir petēs in noie iesu carnis stimulū tolli. exaudiri nō potuit. Rñsio. nō petuit ad salutē. Associari q̄ppe dz oro q̄tuoz comitibz vt exaudibilis sp fiat/ q̄ pie. i. ad salutē/ q̄ pseuerant sine pcti intruptōe/ q̄ iuste b est in gra z p se. Et ita q̄sq̄s in ipo ēt mortz articulo petit b puniri in curia gre. libabit a pena futura. vbi ē curia iusticie/ z volabit lib in celū. sic deducit domin. Antisidiorē sis mediāte merito xpi z pena bīta in pnti. Verbū q̄d ē qō dicit apl's qz nemo pt dicere domin. Jesus nisi in spūscto/ cū pessimi nedū illō noiare/ sed in vtute ei miracula facere memorēt. quēadmodū viderūt apli quēdā in noie iesu demonia eijciētē/ sic z illi reprobi q̄ dicēt in iudicio dño. Nōne in noie tuo ꝓphauim/ z in nomie tuo vtutes multas fecim z c. q̄bz dicet. Rescio vos. Rñsio q̄ nemo pt dicere dñs Jesus nisi in spūscō illustrāte intellectū sic nec aliquā veritatē/ vel ipo simul mouēte affectū z illustrāte intellectū vt in bonis. Qx aūt mali faciūt miracula b est p ptātē publice iusticie in attestationē veritatis. Propterea nō sufficiūt ostēdēr aliquē sanctū/ nisi comes fuerit hūilitas/ z scitas. Dec vo gratia miraculoz iō dat qñq̄z reprobis/ ad ipoz ꝓdēnationē/ ne iusti p magno deputēt si vel habeant vel nō hēant hāc gratiā. Nolite inquit xps gliari q̄ spūs vob subijciūt z c. Qx si sigillū z signū ꝓpriū dine ptātis qō est miraculū. adhiberi q̄ratur in testimoniū falsitatis/ deus b nunq̄z pmittit/ q̄n reclamauerit vel reclamet/ quēadmodū pdixit. ne credamus signis antichristi. Et est b ad pbatōnem electoz. Properabat rursus querere studiositas. Cur non mō fit baptismus vt olī/ in noie Jesu. z cur nō ad inuocatiōz eius dant genera linguaz/ z opationes miraculoz. z similia. Dū hec int loquēdū superirruit zelus feruidus/ filij caritans. abscede hinc/ ait/ o studiositas speculatrix. nō est tps disputādi sed plorādi. Nā si ꝓpterea deus appellatus est Jesus. si in b apparuit gra ipius vt saluemur. vnde tot nob mala/ tot incōmoda. q̄ in ipm credim. ipm inuocam: Ecce iminuti sum ex ira dei effusa sup nos/ plus q̄z gētes q̄ nomē domini ñ nouerunt neq̄z inuocauerūt. Et vt alia pterea. ecce q̄z execrādo scismate ecciam spōsā suā cōcuti sinit deijci/ pteri/ rūpi/ lacerari.

Et vbi sūt mie tue antiq̄ dñe? vbi ē illa quā apls tu⁹ scribit appuisse/ grā? vbi ē nomen scm̄ tuū atq̄ gl̄iosum qd̄ inuocatū est sup nos? Cur derelinq̄s nos dñe de⁹ nr̄? Vbi abūdantia illa pacis quā oriturā asseruit p pheta in dieb⁹ tuis? ⁊ quam angeli cecinerūt dicētes. Gl̄a i excelsis d̄o. ⁊ in tra pax bo. bo. vol. ¶ Sz ve tibi mala volūtas. volūtas ingta. Tu istā a nob⁹ d̄i gratiā abscōdis Tu d̄inū illud carmen obturbas/ dissonis moribus tuis. Tu surripis gl̄iam deo ptem suā. Quidni pace spolieris/ parce tua? Tu igit bñ viuere docēda eēs/ non acute disputare. neq̄ fortassis tps docēdi sed faciendi. qm̄ mala radicata q̄ in mores abierūt. nō vbor fomētis/ sed factor securib⁹ atq̄ ferramētis/ extirpare necēe est. ¶ Sed assit poti⁹ tps miserendi dñe Jesu. tps miserēdi ei⁹. qr venit tps. succurrat grā tua. Appare at illa miseris. qr adiutor es in oportunitatib⁹ in tribulatōe. Impera vētis. ⁊ cessabit ḡssatio ⁊ aura seuerior ⁊ asperior. Recorderis grē tue antiq̄ dñe. Recorderis ifantie sususcepte. ppt nos sz ⁊ circūcisiōis tue? ⁊ nominatiōis salutifere mēor esto. Bñdic pncipio anni benignitatis tue. qd̄ pncipium tu corona mia ⁊ miōationib⁹. qm̄ illō tibi dedicam⁹ nō fabuloso Jano bifronti. sciētes q̄m̄ btūs est vir cui⁹ est nomē dñi. spes ei⁹. ⁊ nō respexit i vāitates. ⁊ isanias falsas Tu summ⁹ es pōtifex nr̄. des in nouitate ort⁹ tui ⁊ coronationis tue grāz vbertatem ⁊ indulgentiaz plenitudinē elargire. Sig̃re dignet grā tua nr̄as expectationes ad p̄bendas celestis illi⁹ ⁊ cathedralis eccie tue magne hierl'm/ eccie triūphantis/ ad quaz tendim⁹/ quā tota deuotione cupimus. expectantes btām spem. Nō ofūdas nos ab expectatione. qr ve patientib⁹ repulsam. si vel in signatione/ vel in bullis/ vel pcessu vel possessione/ defecerint. Sit hodierna sanguis tui effusio expectationū nr̄az valida signatio. fit eternū salutare. vt vbi iniq̄tas abūdauit. supabundet ⁊ grā. ¶ Tal' erat i meditatione mea zeli plāgor q̄rul⁹. cōmonēs/ orās/ ⁊ obtestans. vt sublata mala volūtate de medio nr̄i (illa enī sola pacem cogit in exiliū. illa scisma parit. fouet ⁊ nutrit) nos coadiutores grē dei sum⁹. q̄ pijs conatib⁹ non deerit. ¶ Cui studiositas. et cur ait non inq̄rit clerus cū plātis suis. q̄libus vijs occurrere ꝓuenit tantis ⁊ tot incōmodis. Seu p ꝓgregationē factam in nomine Jesu. q̄ aderit in medio. Seu per sedule disputationis officiū. tendentis non ad contentionē. sed veritatis inq̄sitionem Seu p inuestigationē criminū regnantiū in xp̄ianitate. vt cuelli cognita possent? Et eēt clerus/ exemplo Jesu/ ppl'i saluator. nō lupus dissipator. Expedit ne me studiositatē in talib⁹ occupari. ¶ Cui zelus. Expedit quidem ⁊ iā multa a tuis sectatorib⁹ cōscripta sunt vt oia rite ꝑpentur. q̄ agenda fuerint in consilio. Alioq̄n verendū est ne scismati radicationē afferret exemplo grecoz/ ⁊ ne scissuras (qd̄ auertat dei grā) mltiplicaret ampliores/ q̄lia nūc oia dicere reclamat vt vides breuitatis amor. ⁊ subdola blāndaq̄ adulatio contradicit. Nihilominus obsecratione facta p gratiam domini nostri Jesu christi ⁊ per me zelum dom⁹ dei/ vt tempus modicum detur veritati et eius inquisitioni. propulso omni mordacitatis desiderio. quod longissimum freq̄nter vanitati datur ⁊ fabulationi. dic tu studiositas radices aliquas ex iure diuino. sb̄ generalib⁹ ꝑncipijs/ vtiles ad sedandū pestiferum scisma. quoniā illud primū ⁊ principalius occurrit in eccl'ia reformandum. ¶ Tunc studiositas visa est quedam aperire/ sub consideratione quadruplici/ que qualia sunt. vestrum erit iudicium.

Prima cōsideratio

Finis policie ecclastice/ ⁊ cuiuslibz legis eā regulāt/ est pax salutifera/ Hoc satis expssit diuin⁹ nr̄ pbus Paulus q̄ finem legis ⁊ pcepti/ nunc dilectionē esse dixit/ nūc iesum/ intelligens ī dilectione pacem/ in iesu salutem. vt sit finis pax salutaris. Neq̄ opus ē antia deductōne alia/ cum natura nos doceat/ ens quodlibet non min⁹ suam vnitatē ⁊ pacē appetere/ q̄z entitate/ fm deductiōz diuini Dionysij/ augustini ⁊ Boetij/ ita vt pax sit bonū qd̄ omia appetūt/ adeo q̄ pticularis ordo nature plerūq̄z ĩmutat in reb⁹/ vt vnitas ꝓseruetur. Manifestat ꝑ ascensus grauis sursum/ ⁊ leuis deorsū/ Si in corpe vo/ cur nō i mistico ꝑt vicissitudo talis q̄ri/ vt pro pace retinenda/ fiat deorsum/ q̄ sursum est/ vt pax ꝑmaneat. Cū igit fm exigētiā finis cetera debeāt moderari/ ⁊ finis est q̄ ĩponit necēitatē reb⁹/ necessitas vo legē nō habet/ perspicuuz est/ q̄ nulla lex habeat aliquid firmitatis/ si paci faciende vel confuande/

iura enit̃ ꝯtraria. sed dz interp̃tari vt ſuiat paci/vel penit⁹ aboleri. alioq̃n iuxta dictũ comici summũ ins sũma est malicia/ꝯfor/miter ad iussionẽ sapient⁹ noli esse iust⁹ ni mis/sic atheniẽses fecerẽt ad tp̃s leges lycur gi nõ eẽ/vt semp̃ eẽnt/ꝛ nasica scipio/dũ cõ sul/inq̃t iuris ordinẽ sequit̃/id agit vt cum oĩbꝫ legibꝫ romanũ corruat imperiũ. Nul/lo pacto igit̃ seruat̃ lex/non obſuato legis fine q̃ est pax. Sicut in simili christianaꝫ doctrinã scribẽs Aug⁹. deducit pro regula memorãda/ꝙ null⁹ textus sacre scp̃ture in sua expositione retinet sensũ spũssci/nisi il/le caritatez edificet. Et qm̃ hui⁹ scismatis tam extranea videt̃ eẽ pestis/vt tale nunq̃ visum fuerit minus hñs ꝓuisionis hũane remediũ/docẽte hoc sua in dies radicatiõe expedit ad ei⁹ expulsiouẽ iustitutio nouoꝝ canonũ/cũ ea q̃ d̃ nouo emergũt nouo ege/ant auxilio/vel iam cõditoꝝ necessaria est moderatio. Sed q̃lis ꝛ ꝑ quid moderatio Sane ꝑ regulã infallibilẽ ꝛ inobliq̃bilẽ le/gis diuĩe/cuius sectatoribus ꝛ amicis pax multa est/si ꝓphete creditur/ꝛ non est illis scandalum. ¶ Ex quibꝫ elicitur conclusio saluberrima ꝙ nulla via proficiens ad se dationẽ scismatis repudiãda est. q̃tumcũ/q̃ iura vel leges humane videant̃ opponi vt de electtone summi põtificis ꝙ est sic et sic celebranda/ꝛ similes/dũmodo diuinuꝫ mãdatũ vl' ius maneat inuiolatũ/ Quod scire ad illã spectat sciam ꝑ quã legũ cõdito res iusta decernũt/legem eternam imitan/tes. Hec est lex euangelica que si ꝯtemnat̃ ab aliquibꝫ illi sunt inepti pacis ecciastice tractatores/quẽadmodũ inutiles sunt ho/mines ita adherẽtes nudis textibus/vt epi keyam h̃ est equitatem ignorẽt/q̃les Are/stotiles nominauit immansiuos in opinio nibꝫ ꝓprijs ¶ Ex his deniq̃ quis non vi deat/q̃ impiũ est/presertim apud eos qui se ecclesiasticos dici volunt/si peritos in e/uangelica lege vel non consultare/vel abij/cere/vel maiori sacrilegio/habere ꝓbro co/gnoscant̃/hinc errores/hinc p̃sumptuose assertiones/hinc ꝑplexitates inexplicabi/les/hinc obstinate defensiones adinuentõ nuꝫ humanaꝝ in ꝑniciẽ ecclesie/ꝛ pacis sa lutifere finis sui surgũt. vt ꝙ nõ licet dispu tare de potentia pape/ꝙ non potest sibi di ci cur ita facis/cum tamẽ sit peccabilis. ꝙ non potest ĩ aliquo casu ecclesia sine eo cõ uocari vel aggregari. ꝙ hic est fidei articu/lus. Benedict⁹ est papa exempli gratia. ꝙ non potest in aliquo casu ad ꝯciliuꝫ papa vocari. Ex absq̃ eo non stat salus. cum ta/men salus ecclesie in solũ deũ ordinet̃ ab/solute ꝛ essentialiter/ꝛ in hoĩem christum d̃ ordinata lege/sed accidentaliter ordinatur in papam mortalem/alioquin dum vacat sedes per mortem pape vel naturalem vel ciuilem vtpura si sit hereticus depositus/ quis hominũ saluus esset. Alij papam ꝑre dicant impeccabilem. alij omnipotentem alij sine vlla exceptione credunt extra salu/tis statum quemlibet sue parti non obediẽ tem/quod q̃ta temeritate dicatur ipsi vide rint assertores.

Secũda cõsidera.

Quelibet in ecclesiastica hierachia potestas in pacem salutiferã ordi/natur. Hec infertur ex prima. Cũ igitur non sit data potestas in destructionẽ sed edificationẽ teste apostolo. Si q̃s abu sui potestatis hoc est tirannidi resistit/ille non resistit dei ordinationi/sed obedit qui iubet maluꝫ tollere de medio sui/ꝛ partem scandalizantẽ abijcere. sicut ꝛ liciet cuicun/q̃ erga quemcũq̃ vim illataꝫ vi repellere/ cum appositione moderate cautele. ¶ Hec cõsideratio facili deductione traducit quorundã scripta super obedientie laudi/bus ꝛ inobedientie penis ad oppositũ illi⁹ quod ꝑsuadere conant̃. Naꝫ si obediendũ est hominibus q̃to magis deo ¶ Elucet preterea/ꝙ si salutifera pax tollatur/ex eo ꝙ in Johanne (exempli gratia) potestas ec/clesiastica quedam remanet/qua repudia/ta pax rediret. abijcere potestatem/in hoc casu est eadem bene vti. retentio autez ver/teretur in abusũ. Addito ꝙ nulla potestas inuenit̃ hic in via/que non subijciatur legi diuine ꝛ naturali/ꝛ q̃ nõ sit peccabilis ꝛ au feribilis vel abdicabilis. aut pro tempore ab executione suspensibilis. ¶ Fundatur in hac consideratione/dictum illud memo rabile ꝛ vere dignum summo pontifice/q̃d̃ his auribus pluries accepi ab ore domini nostri. hoc sine adulationis spiritu refero. paratus sum/inquit etiam vsq̃ ad mortez vel immolationem proprij corporis si ita res exigat/ecclesiasticam vnionem procu/rare/q̃to amplius vsq̃ ad proprij stat⁹ ab/dicationem. Nam quando daret vitã/qui non desereret vestem aut vittã/coronaã seu

mitrā: ¶ Vellent aliqui rursus obijcere contra epl'am anglicanā/ q̄ via cessionis ī effectu reddi possit practicabilis casu ꝓposito/ inuitis etiā ɔtendētib⁹ de papatu/ q̄q̄ si habeat hic allegationē rationabilem coactio ipsi viderint velint itaq̄: nemo cogit At vero quicq̄d de hoc sic ɔstat viaz cessionis esse possibilē/ immo in casu necessariaz ad cui⁹ laudem spectat qd̄ scribit Dionysius (non ille ariopagita) ad donatū. recitatiue in ecclesiastica historia. Dionysius donato fratri salutem. Si inuit⁹ vt ais in h̄ venisti/ offendis in eo si dimiseris volens oportuerat quidē etiā pati omīa pro eo ne scinderetur ecclesia dei/ ⁊ erat non inferior gloria sustinere martyrum ꝑ eo ne scinderetur ecclesia/ q̄ est illa ne idolis immolet̄: immo s̄m meā sententiā maius hoc puto martyrū esse q̄ illud/ q̄ ibi vnusquisq̄ ꝑ sua tātum ania. in hoc vero ꝑ omni ecclesia martyriū sustinet Hec ille. Deniq̄ plura sequerentur de quibus non est dicenduz per singula.

Tertia cōsideratio

Quilibet rationis capax obligatur s̄m vocationē suā/ pacē ecclesie salutiferam ꝓcurare. Ille orando/ h̄ disputando/ hic predicando/ hic exhortando/ hic agendo. vel quolibet mō alio. Sumerentur argumenta pro hac consideratōne ex radice filiationis ad ecclesiam/ ⁊ ex radice dilectionis ⁊ iusticie ad proximum: ex radice pietatis seu religionis ad deum. Nulla siquidez in presenti scismate potest serpere deterior labes/ q̄ iuertia querendi pacem. siue illa ꝓueniat ex ambitione. vel adulatione. vel timore. aut alia occupatione non admittente curam hanc salubriorē pectora nostra duas nō admittētia curas ait satiricus. Audiam⁹ a sapiente quid pigricies stulta/ operat̄ in agro vel vinea ecclesie. Per agrum inquit viri pigri transiui ⁊ ꝑ vineam viri stulti. ⁊ ecce totum repleuerant vrtice. operuerāt faciem eius spine/ ⁊ maceria lapidum destructa erat ¶ Ex si pestiferum est ⁊ maledictioni proximum negligere opus hoc diuinum q̄ criminosum est/ q̄ nepharium laborantib⁹ non applaudere/ sed irasci: ¶ Propterea stat aliquem adherentem iuste parti plus esse de scismate culpabilem/ q̄ alterum qui adheret parti false. vt si p̄mus aliqua passione vitiosa tractus obsistat quo min⁹ fiat pax/ nec audire paratus sit ecclesiā. Ali⁹ querit cū omni solicitudine vias pacis. ꝓmptum habēs animū obediendi ecclesie iudicio seu veritati/ dum sibi claresceret. Ea nanq̄ q̄ dissēsionē afferūt in presenti scismate sunt talia que in facto maxime ɔsistunt. in quib⁹ errare sine ꝑiculo salutis pōt non solū iste vel ille. sed etiā in talib⁹ ecclesia fallere dicit̄ ⁊ falli sicut dū mlto tempore feminā pro papa coluit ¶ Porro manifestari potest est ex radice hac/ q̄les excusantur a vitio scismatis: Et q̄ stat scire q̄ scisma est in ecclesia ⁊ tam̄ nescire q̄s in ea sit scismatic⁹ Ec h̄ ɔsequēter aperit̄ quales sunt anathematizandi et vitandi/ ⁊ quales nō. Nam velle oēs indifferenter ꝑtis false extra ecclesiā ⁊ salutē trudere/ quale sit/ iam tetigimus. ¶ His ex rebus ꝑspicuū fit deinceps/ q̄ta laude/ quib⁹ p̄conioꝝ titulis/ cōmendanda reddit̄ partis nostre diligentia/ presertim in inclitissimo francie regno/ ⁊ q̄tum a scismatis obstinatōne procul existat/ vbi quesita est hactenus pax salutifera tanto labore/ tot expensis/ tot legationibus/ assiduisq̄ consilijs. Nec est q̄ aliquis opponat quasdam vel zizanias vel paleas malarum actionum in quibusdam ortas/ inter hanc virtuose operationis segetem/ vel q̄ non satis efficaciter diligentia respondit ad votum. Ascribatur hoc humane fragilitati. Raro enim nascitur granū virtutis sine palea aliq̄ defectuositatis. Nihilomin⁹ hz ꝓfecto pl⁹ ve laudis zel⁹ ille diligēs q̄ alioꝝ negligēs torpor/ quoniā scisma si dimittit̄ absq̄ agitatione/ proferet radices malas altius ⁊ ieuulsibiles/ ⁊ productas roborabit. Nam mala per longas cōualuere moras. Doceat nos scisma grecoꝝ quod iam non curatur. nemo non desperat. ¶ Quo in loco grandis offertur ad loquendum materia/ super laudibus parisien̄. vniuersitatis preclarissime studiorum. super zelo feruido ipsius q̄ non cessauit hactenus eniti pedibus vt dicitur ⁊ manibus. aliter q̄ desides aliqui et inutiles/ qui facere nihil volunt: vel nesciunt/ obstrepunt tamen facientibus/ solis contumelijs fortes ⁊ armati. Sed silentium imperat tum benignitas/ tum modestia/ ne in eius laude videamur propriam querere. ¶ Ecce autem quis est/ qui non dicat/ qui nō clamet/ pax/ pax/ fiat pax/ pacem volo/ pacez super omnia concupisco.

Atvero nonne irridetur deus/quoniã simile est pacem non velle ⁊ illam vel inutiliter ⁊ desidiose velle/ vel impossibiliter velle/ hoc est medijs ad eam impossibilibus contẽdere/vt si queratur vnio aliqualiter qualiter haberi non valet/ neq; via debellationis/neq; via rõnis seu reductõnis/ neq; via anathematizationis seu separatiõis/ neq; via ꝓdescẽsionis aut silr. Cũq; itaq; pastor teneat nõ min⁹ reuocare oues q̃s iudicat errãtes q̃ fuare nõ errãtes nõne dz/vt fiat vnũ ouile/modũ possibilẽ ⁊ verisimilez B agẽdi/velle pseq̃/ẽt cũ dimissiõe gregẗ/p/prij ⁊ obediẽtis/si p B fuat ⁊ vuit grex vterq;. Hec est B deffere gregẽ more mercẽnarij ⁊ fugere/sz saluare/⁊ vt vere sic dicam⁹/ fugiẽdo manere. Sz hec cessio diẽ aliq̃s fieret pnitiosũ posterẗ exẽplũ/fatemur id posse ꝓtingere. Nã q̃b⁹ reb⁹ nõ ꝓtingit abuntãtũ p incerto malo⁹ euẽtu/nõ eẽt tã certũ ⁊ optandum presentis pacis bonum repudiandum/vel negandum.

Quarta considera.

Tantũ est pacẗ salutifere bonuz/ vt p eĩ⁹ adeptõe neq; mũdan⁹ bono⁹ neq; stat⁹ neq; grad⁹/neq; ꝓpria vtilitas debeat aliquẽ deterrere/⁊ nihil pr⁹ nisi pctũ ꝓtra legẽ dei eternã. Hec ꝓsideratio posita ẽ ꝓtra illos q̃ dicũt. Obfuetur bono⁹ ptis nr̃e. hẽam⁹ victoriã ꝓfusione euitem⁹. Ecce q̃lia sustinuit opprobria sũm⁹ põtifex xp̃s/vt faceret vtra vnũ/recõcilians i suo sanguie ea q̃ in celo sũt ⁊ in terra/ factus opprobriũ hom̃ ⁊ abiectio pleb/et nõ dicẽs fuerit bono⁹ me⁹. Sufficiebat ei testimoniũ bonũ ꝓscie ad deũ. Igit vt pax hẽat/nulla plane via repudiãda ẽ q̃ pt absq; pctõ deduci ⁊ q̃to breu⁹ tãto salubrius Quãto insup patẽti⁹/tanto accepti⁹ apud oẽs/qm̃ res tãgit oẽs ⁊ vitas lucerni amat

Quo circa vie p dñm nr̃m oblate(pferã B sine adulatiõis oleo q̃ nõ indiget ⁊ salua pace oim)q⁹ nunq̃ mihi vise sũt iuri dino palã ꝓtraire/nũq̃ vise sũt silr penit⁹ reprobãde. nisi forte struat calũnia ex iuramẽto suo. ⁊ ex toti⁹ obedie sue ꝓsensu/ iudicio et req̃stis/alio⁹ tendẽtib⁹. Propterea rursus nõ ip̃probabile videt/attẽtis circũstantijs offerẽtib⁹ se i pñti scismate/ si ps iusta possit a iuris sui psecutiõe desistere/vt ad i iustã ius suũ trãsferret/⁊ fieret iusta seu per nouã electõz itrusi/seu p aliã viã i iur̃ scpto nõ bitã/dũmõ ius dinũ vtrobiq; iuiolatuz maneret/⁊ hec via ꝓpt timorẽ ihonoratõis mũdane nõ eẽt penit⁹ abhorrẽda. Naz q̃c/q̃da maliuol interp̃tib⁹ diceret. desup resi/derz ispector cordiũ de⁹/⁊ iudex. vitas ⁊ caritas abũde remunerãs. Nonne laudata. nõne victrix effecta ẽ mr̃ illa ꝛa ifantẗ apõ salomonẽ q̃ filiũ maluit integr̃ abijcere. illoq; carere/q̃q; diuisus in suã cederet portionẽ. Deniq; in laude. Q. fabij maximi p̃clarissimã dixit Ennius q⁹ non ponebat rumores ante salutẽ. Nõne sancti⁹ ẽ vltro dare gr̃e. dare caritati fratne. ⁊ paci bonorẽ sũũ caducũ/imo vitã ꝓpriã cũ merito/q̃q; sine laude ⁊ pace mor̃ naturalis necessitas vtrũq; diripiat. Concedat q̃libet gr̃e/id q̃ vult nolit obtinẽs/ptin⁹ relinq̃t natura.

Ampli⁹ nõ videt ip̃probabile/q̃n expediat in casu ecciam ad tps sũmo pastore carere/vt interi p tractatũ vel alit adepto pacis celerio⁹ hẽret. Ex si canones oppositũ sanxerũt/lex dina nõ dissonat. Nã et dicto/pt absq; papa mortali stare sal⁹. Q. si timet infamatio ptis illi⁹ vl illi⁹. Iã rñsuz posuim⁹. Q. Cõseq̃nt deducim⁹/q̃ ꝓptio/rẽ succũbẽdi aut inbonoratiões bũane/q̃ vtiq; vitiosa nõ sũt/ꝓciliũ generale vlis ecclesie nõ videt repudiãdũ. sz piũ ẽ credere/q̃ in tractatione p̃ñtis materie nõ erraret. Audiam⁹ rõem/ꝓstat itaq; q̃ in materijs fidei terminãdis error nõ cadit in generali ꝓcilio. Rõem dãt doctores ex spẽali assistẽtia spũsci. ⁊ xp̃i regẽtẗ ecciam/nec pmittentis errare in his ad q̃ bũana iuestigatio p/uenire nõ põt. Sec⁹ in his q̃ vel facti sunt vel bũana ratione terminari possunt. Hũc autem scisma presens q̃q; in bis que facti sunt plurimum hereat/eius nihilominus terminatio tam perplexa cernit/tamq; difficilis/vt supra hominum vires ingenia inuentiones ⁊ consilia/videatur. Vbi vero deest humanum/potest ⁊ debet absq; temeritate diuinũ auxilium etiam miraculosuz expectari. Ita enim de sortibus mittendis in casu determinat augustin⁹/dum seuientib⁹ tirãnis inquirit quis de multes plãtis pro gregis salute remanebit/qui recedent. Nonne igitur absq; periculo causa illa cõmitti deo ⁊ vniuersali concilio posset absq; formidine q̃q; maio⁹ pars vinceret si esset in iustio⁹/⁊ maxime in perniciem ecclesie/q̃ addo quoniam in casu cõmunis error faceret ius presertim error facti/ vel ex facto

ortum habens. Auxilium tale miraculosũ nonne in bello corporali iudas machabe⁹ nonne moyses/nõne fideliũ alij talit̃ expectauerunt/qñ psequebat̃ vn⁹ mille ⁊ duo fugabãt.c.milia?ẽto securiori fiõ,p h̃ scisma tefiniẽdo/põt in opitulatiõis dõne assistẽtia spãli/ p tractatũ vniuersalis ꝯcilij spes bñt? Et q̃s obsecro tãte psũptiõis inueniri poterit/vt det̃minatis p tot viros celebrẽmos/ꝓpriã opinionẽ vel pferret/vel eoꝝ dicamẽ nõ imitaret̃. Piũ q̃z sentire est vt nõ nisi viã mediã/viã pacificã/ ⁊ vtrobiq̃z honorabilẽ/sentẽtiaret ꝯciliũ. Nec tñ ignoro multas circa hec ⁊ alia/suboriri difficultatũ nebulas. Qz eas oẽs lux dõne legis suis radijs facilit̃ eijceret / si nõ vltra cernicosa ꝯtradicẽdi libido ostiterit Si oculos rationis neq̃z segnities inq̃rendi clauserit/ neq̃z ruditas obtuderit / neq̃z eos lippitudo carnalitatis/ neq̃z curaꝝ puluis/ neq̃z fum⁹ psumptõnis suffoderit/ neq̃z postremo malitia cecauerit q̃ min⁹ apparere possit gratia dei saluatoris nr̃i. Ita studiositas p zelũ stimulata ꝓgebat in lõgius. Cui⁹ ego fmonez interrũpens/ ⁊ finiens/ exclamaui Appareat o vtinã bone iesu paꝝ nr̃a. salus nostra. appareat tandẽ aliq̃ gratia tua/ vt p⁹ illustrationẽ sincerã/ ⁊ agẽda videamus ⁊ ad ea q̃ viderim⁹ ipledã ꝯualescam⁹. Res q̃ppe i obscuro nimis demersa ẽ. nã ⁊ nob caligines/ puluereq̃z difficultatũ ãbulando spõte suscitam⁹. Deest insup apõ mlt̃os gratia hũani auxilij/ q̃ sil̃ apparere ⁊ cooperare debuerat gratie dei. Obfuscat eã pte rea vel abscõdit amor ꝓrius / q̃rens q̃ sua sũt/ ⁊ incircũciso corde ãbulãs p⁹ desideria carnalia/ atq̃z secularia/ neq̃z sobrie neq̃z iuste neq̃z pie viuẽs in h̃ seculo/ q̃si non expectaret btãm illã spem q̃ sola desiderãda ẽ. sola velut enceniũ dõne gratie iugit̃ postulanda. Prouideat meliora vicinioraq̃z saluti gratia eadẽ dei ⁊ saluatoris nostri h̃ nos iustificãs/ ⁊ glorificãs in futuro amẽ.

Finit fmo de circũcisiõe corã papa apõ Tarasconam. Anno. Mcccciij.

Epistola eiusdẽ ad dominũ aurelianen. de fmone pcedent.

Serenissimo pncipi ⁊ militi regis poli/ dño aurelianẽ. Guus Johes cãcellari⁹ eccie pisien̄ indign⁹/ obsequiũ bũile. pacisq̃z psentis cũ et̃na/ donũ felicit̃ adipisci. Multa hacten⁹ sepsi strenuissime dñe. Plima dixi q̃ ad ecclastica pacẽ vtilia videbãt̃/ pseq̃ pacẽ exilãtẽ/ latratu q̃ potui / ego de genere catul⁹/ offerẽs insup p virili portõe ad opus tabnaculi dei/ cũ hoĩbꝫ/ ea q̃ ꝗ manu sua videbar suscepisse. Nec ĩgro posse ea a tot capitibꝫ/ ivarias facile traduci sniias ⁊ forsan aduersas/ q̃ tñ oia si cũ distictiõe tpm circũstãtiaꝝ q̃z sese offerẽtiũ mltiplicitate pẽsari dig̃ fuerint/ arbitroꝝ ea iuenturi nexu ꝯcordi vitat⁹ int̃ se iũcta eẽ/ vtpote q̃ circa idẽ cẽtrũ eundẽq̃z cardinẽ pij ꝗsideriꝫ voluebãt̃. Viã itaq̃z cessionis bñ practicatã/ ego breuissimã ⁊ optimã cẽsui/ iudicans ad ei⁹ receptõz fm ꝓpatõez animi/ ãbos cõtẽdẽtes de papatu iure dõne ꝯstrictos. Nec erat q̃ allegarẽt coactõz. Vellẽt itaq̃z coge bat nẽo. Porro in ꝯclusiõe substractionis nõ affui/ quã tñ ꝯclusã ipugre ptinaci aiositate nõ psũpsi. Qz postq̃z dñs nr̃ Benedict⁹ viã cessionis/ ⁊ alia q̃ petebãt̃ accõmoda,p pace/ ⁊ reformatõe eccie dict⁹ ẽ accep tasse/ opponit se puitas mea/ cũ odijs ⁊ discrimibꝫ nõ modicꝫ/ vt ipe neq̃z papatũ de facto irreuersibilẽ amisisse/ neq̃z hereticus aut scismatic⁹ indicãdo eẽ cãret̃. Placuit q̃ q̃z restõ quã ⁊ pdicaui corã celeberrimo cetu ppl'oꝝ. Per hãc itaq̃z/ ab ea nr̃a secũ vnita/ portũ pacis general' attigere facil⁹ spabãt̃ Deniq̃z nõ tã missus quã coact⁹ legat⁹ ad dominũ nr̃m sup hac materia / p pte vniuersitatis pclarissime studioꝝ/ cui ego fili⁹ negare potui nihil/ ꝓposui pmo massilie De hic tarascone fmonẽ hũc/ quẽ decor⁹ psentie vestre nobilissime fulgor illustrauit. Hũc fmonẽ siẽ ⁊ pũtẽ ꝓpositõz / postulare dignata ẽ celsitudo vr̃a ab exiguitate mea/ q̃lis ãt ego sũ vt l'h̃ vel aliõ q̃ ꝓpriã denegar̃ psũpseri? accipite itaq̃z fmonẽ q̃liscũq̃z ille ẽ/ vbi aliq̃ sed pauca ex dictat⁹/ in margine posita sũt/ q̃ breuitas pceps eripuit ne pferrẽ. Bñ valeat pclara dñatio vr̃a/ ad cõem pacẽ/ ⁊ ꝓpriã salutẽ ꝯsequẽdã/ septũ tarastone Ann do. Mcccciij. i vigilia epiphanie

Epl'a dño cameracensi existẽti in curia.

Decreuerã ruerende pat̃. ⁊ pceptor singularis accurati⁹ si vacasset per dictatũ/ q̃dã scribere ꝯq̃stur⁹ ꝗ sinistra vel interptatõe/ vl'relatiõe dictoꝝ imo pluriũ non dictorum in fmone circũcisiõis habito tarastone coram domino nostro/ tempore legationis mee pro parte alme vniuersitatis parisiensis matris mee.